

[Undervisningsministeren.]

Ministeren kan vælge den, han anser for at være den bedst egnede til denne Stilling. De selvskrevne Medlemmer, som jeg i det hele taget finder — og jeg tror, at de allerfleste her i denne Sal vil være enige med mig her — ikke længere hører Tiden til — en Mand skal ikke være selvskreven til noget, han skal kunne vække en saadan Tillid, at man vil have ham til den paagældende Stilling —, de selvskrevne Medlemmer bortfalder. Skoleraadet kommer altsaa til at bestaa af disse fire Medlemmer: en af Ministeren valgt Formand og saa disse tre Medlemmer, valgte efter Forholdstal af Skole-nævnene. Disse Skoleraad faar jo i det væsentlige det samme Omraade, den samme Myndighed, som de nuværende Skoledirektioner har, dog saaledes, at Kaldsretten direkte kommer til at ligge hos Kommunalbestyrelsen.

I Skoleraadets Møder og Forhandlinger deltager, hvad Forslaget kalder: en Kredslærer — det er det jævne danske Navn for det, som man under en Menneskealders Debatter har kaldt Amtsskolekonsulenten. Jeg kalder ham Kredslærer, fordi det Navn ogsaa vil stemme bedre med den Virkemaade og det Virkeomraade, som denne Mand faar.

Den store Skolekommission foreslog som bekendt Amtsskolekonsulenter, og Fru Nina Bang fulgte her den store Skolekommission. Men skønt hun ønskede at indføre i hvert Fald lige saa mange Amtsskolekonsulenter, som vi har Amter her i Landet, maatte hun af finansielle Grunde indskrænke Antallet til 12. Derved blev hendes Lovforslag, hvad hun selv meget beklagede, paa dette Punkt meget let at kritisere; thi det er klart, at en Ordning, hvorefter man kun skulde have 12 Amtsskolekonsulenter, saaledes at altsaa en enkelt Amtsskolekonsulent kunde faa en 300—400—500 Skoler under sig, ikke vilde blive tilfredsstillende. Fru Nina Bang beklagede, som sagt, selv dette, men af statsfinansielle Grunde kunde hun ikke naa videre.

Jeg mener, at jeg er kommet over denne Vanskelighed ved i Stedet for Amtsskolekonsulenter at foreslaa Provsti- eller Herredskonsulenter, de Personer, jeg kalder Kredslærere. Jeg foreslaar altsaa at bevare den nuværende Skoleraadsinddeling efter Provstier, dog saaledes, at Grænserne kan ændres, idet Skoleraadskredsene kan afrundes ved kgl. Anordning, hvorved de ogsaa i Fremtiden kan holdes nogenlunde lige store. Denne Skolekonsulent, som altsaa ikke kan kaldes Amtsskolekonsulent, men

som vil være en Slags Provstikonsulent, og som vi med et jævnt og dansk Navn kalder Kredslæreren, bliver altsaa en Slags Overlærer for Skoleraadskredsen, og han faar kun et saa stort Antal Skoler under sig, som han er i Stand til at passe uden at behøve at opgive sin praktiske Skolegerning. (*Fraenkel*: Hvor mange?), Det skal jeg meddele. Hvis jeg skulde gaa ind paa Ordningen med Amtsskolekonsulenter, maatte jeg ønske, ja, jeg maatte kræve een for hvert Amt, men jeg maatte endda kræve mere. Vi har store Amter nu; og hvis hvert Amt skulde have een Skolekonsulent, vilde en saadan Konsulent gennemgaaende faa omkring et Par Hundrede Skoler under sig, men vi har Amter med 300 Skoler. Jeg mener, at vi maatte have en 30 Skolekonsulenter, hvis det virkelig skulde ordnes paa den Maade; for nogle af de store Amter med mange spredte Skoler maatte vi til to Amter have tre Skolekonsulenter.

Naar man henviser til den sønderjydske Skoleordning — og jeg har selv fremhævet, i hvilken Grad jeg sætter Pris paa denne Skoleordning, og hvor forbilledlig den i mange Retninger har været for dette Lovforslag —, men naar man nævner denne Skoleordning, maa man ikke glemme, at der i Sønderjylland er ganske smaa Amter, saaledes at hvert Amts Skolekonsulent kun har ca. 50 Skoler under sig

En lignende Ordning søger jeg gennemført for hele Landet, saaledes at — og det er mit Svar til det ærede Medlem Hr. Fraenkel — vi i det gamle Land vil faa 84 saadanne Kredslærere. (*Fraenkel*: Ja, men hvor mange Skoler faar hver af dem? Det er det, det kommer an paa). Gennemsnitlig 45 Skoler til hver Konsulent eller Kredslærer, altsaa ganske tilsvarende til, hvad der nu er Tilfældet nede i Sønderjylland. Men der naas endvidere, som jeg før nævnte, at man saa kan tage en Lærer ved en Skole indenfor Skoleraadskredsen. Lovforslaget bestemmer, at denne Kredslærer skal tages blandt praktiserende, udøvende Lærere i Skoleraadskredsen, som har virket i Folkeskolens Tjeneste i mindst 10 Aar. Han tages altsaa blandt de dygtigste til dette Hverv som Kredsskolelærer, efter Indstilling til Ministeren fra Skoleraadet, det vil altsaa sige i første Linie Forældre- og Kommunerepræsentanter. Skoleraadet indstiller til Ministeren tre af Skoleraadskredsens Lærere, som har været i Folkeskolens Tjeneste i mindst 10 Aar; og saa kan Ministeren vælge den dertil bedst egnede.

Denne Kredslærer ansættes fast paa